Gemeente Voorschoten

Raadsvoorstel

Zaaknummer:	Z/22/067684/323288
Datum collegebesluit:	Dinsdag 8 november 2022
Datum commissievergadering:	donderdag 1 december 2022
Datum raadsvergadering:	donderdag 8 december 2022
Soort Voorstel:	Adviesnota
Onderwerp:	Riool-en waterzuivering (n.a.v. motie 216)
Portefeuillehouder:	Wethouder H. van der Elst
Programma:	7 Volksgezondheid en Milieu (Taakveld 7.2 Riolering)
Kernboodschap:	De VNG heeft de huidige modelverordening Rioolheffing vervangen voor de modelverordening Riool- en Waterzorgheffing om meer recht te doen aan de bredere invulling van de gemeentelijke watertaken. Conform het nieuwe VNG model voor de rioolheffing 2024 wordt voorgesteld de gebruikers van alle percelen mee te nemen in de rioolheffing voor een vast bedrag, waarbij enkel onderscheid wordt gemaakt in het tarief tussen wel of geen drinkwateraansluiting.
Bijlagen:	-
Beslispunten:	De raad besluit conform het nieuwe VNG model voor de rioolheffing 2024 de gebruikers van alle percelen mee te nemen in de rioolheffing voor een vast bedrag, waarbij enkel onderscheid wordt gemaakt in het tarief tussen wel of geen drinkwateraansluiting
Relatie met:	Motie 216

Inleiding

Op 11 november 2021 is in de raadsvergadering een motie aangenomen naar aanleiding van het raadsvoorstel Programmabegroting 2022 – 2025 met als onderwerp "nieuwe vorm rioolbelasting".

De VNG heeft de huidige modelverordening Rioolheffing vervangen voor de modelverordening Riool- en Waterzorgheffing om meer recht te doen aan de bredere invulling van de gemeentelijke watertaken. Dit is de aanleiding voor de motie "nieuwe vorm rioolbelasting", waarbij de raad constateert dat de gemeentelijke watertaken meer bevatten dan alleen het onderhoud van het rioolbuizenstelsel. Wateroverlast en verdroging vragen steeds meer maatregelen in de publieke ruimte.

Om tot een zorgvuldige afweging te komen voor de vast te stellen verordening is verzocht om de meerdere mogelijkheden voor grondslagen te presenteren. Verzocht is om in ieder geval de heffing naar WOZ-waarde en heffing naar waterverbruik te presenteren. Voor een keuze hierin beschikt de gemeenteraad over een ruime mate van beleidsvrijheid binnen de grenzen van de algemene rechtsbeginselen.

Op grond van de geldende verordening rioolheffing van de gemeente Voorschoten wordt voor percelen (woning, stacaravan, woonboot of bedrijfspand) met afvoer op de gemeentelijke riolering een vast bedrag aan de gebruiker van het betreffende perceel opgelegd. Hierbij is bepaald dat voor huishoudelijk- of bedrijfsafvalwater een tarief van € 235,32 en voor percelen van waaruit ander dan hiervoor genoemd afvalwater (hemelwater) wordt afgevoerd een bedrag van € 13,92 per jaar wordt geheven. Als er geen sprake is van afvoer water, wordt er geen aanslag rioolheffing opgelegd.

Beoogd effect

Uitvoering geven aan de door de VNG vernieuwde verordening rioolheffing waarbij alle percelen meegenomen worden in de rioolheffing. Hierdoor past de verordening beter bij de brede watertaken van de gemeente en het collectief belang.

Argumenten

Op grond van de huidige verordening rioolheffing is door de tariefstelling uitgegaan van het principe dat er met name betaald wordt voor het onderhoud en vervanging van het rioolbuizenstelsel. De gemeente heeft echter een steeds bredere zorgplicht. Daarbij zorgt de klimaatverandering niet alleen voor steeds intensievere neerslag, maar ook voor steeds

langdurigere droge perioden. Hiertoe dienen maatregelen genomen te worden waar een ieder profijt van heeft, ook als er geen sprake is van afvoer van water op het rioolstelsel. Door verbreding van het aantal belastingplichtigen ontstaat een meer rechtvaardige verdeling van de lasten. De uitbreiding betreft percelen zonder aansluiting op de riolering inclusief percelen zonder opstal.

Er zijn voor een bredere verdeling een drietal varianten opgenomen in de vernieuwde modelverordening.

De drie varianten betreffen:

1. Naar een vast bedrag;

2. Naar de waarde in het economische verkeer van het WOZ-object of roerende zaak;

3. Naar waterafvoer/-verbruik

Ad 1

Bij deze variant wordt gekozen voor een vast bedrag rioolheffing alleen van de eigenaar of de gebruiker of een combinatie gebruikers- en eigenarenheffing.

Als gekozen wordt voor heffen van uitsluitend de eigenaar blijkt de belastingplicht uit het Kadaster. Als gekozen wordt voor heffen van de gebruiker blijkt de belastingplicht uit de Basis Registratie Personen. Deze laatste optie komt overeen met de uitvoering van de huidige verordening.

Een combinatie van eigenaren- en gebruikersheffing is ook mogelijk. Dit vereist echter wel meer inzet van de verordening, onder andere vanwege meer aanslageregels en mogelijke bezwaren hierop. Dit leidt tot een hogere bijdragen aan de BSGR.

Ad 2

Bij deze variant wordt het tarief bepaald aan de hand van de vastgestelde WOZ-waarde. Hierbij kan gekozen worden voor een gedifferentieerd tarief op basis van een hoge dan wel lage WOZ-waarde. Een combinatie van eigenaren- en gebruikersheffing is ook onder deze variant mogelijk.

Ad 3

Bij de mogelijkheid te heffen naar gebruik kan een link gelegd worden naar "de vervuiler betaald". Gedacht kan worden aan tariefstelling binnen bandbreedtes, bijvoorbeeld een laag tarief tot verbruik van 200 kubieke meter. Onder deze optie is het ook mogelijk om te kiezen voor een tarief voor grootverbruik. Bij deze keuzes gelden wel extra eisen aan de onderbouwing lastenverdeling, daar grootverbruik niet leidt tot extra kosten voor het onderhoud van het rioolstelsel.

De perceptiekosten voor de uitvoering zijn substantieel hoger dan bij de opties 1 en 2. Daarbij is deze optie meer gevoelig voor bezwaar- en beroepsprocedures. De uitvoering is afhankelijk van de opgave vanuit de waterleidingmaatschappij en de gegevens zijn pas achteraf beschikbaar of worden in het geheel niet of onvolledig geleverd. Hierbij is de uitvoeringsorganisatie BSGR afhankelijk van een derde partij. Daarbij zijn de adressen waterverbruikers niet in alle gevallen overeenkomstig met de gehanteerde adressen zoals opgenomen in de gemeentelijke belastingadministratie.

Rioolheffing waarbij geheven wordt naar gebruik is qua uitvoering complex en het kan vanwege niet of onvolledig de beschikking hebben over de gegevens waterverbruik leiden tot onuitvoerbaarheid. Daarbij dient bij deze variant rekening gehouden te worden met een substantiële stijging qua uitvoeringskosten. Deze stijging van uitvoeringskosten hebben een tarief verhogend effect.

Bevindingen en conclusie

De VNG heeft de modelverordening rioolheffing vervangen om meer recht te doen aan de bredere invulling van de gemeentelijke watertaken. De geldende verordening op de heffing en de invordering van rioolheffing Voorschoten komt al grotendeels tegemoet aan de wens tot een brede rioolheffing. Op dit moment worden percelen onbebouwd niet meegenomen in de rioolheffing.

Voor een vloeiende overgang naar de nieuwe modelverordening kan tariefstelling naar een vast bedrag per perceel gehanteerd blijven, variant 1. Daarbij wordt dan gekozen voor een vast tarief voor de gebruiker van het perceel.

In de huidige verordening geldt voor de gevallen waar sprake is van afvoer van afvalwater nu het hoge tarief en voor percelen met afvoer van uitsluitend hemelwater het lage tarief. In de heffing worden de percelen van waaruit geen water wordt afgevoerd niet meegenomen. Dit betreft een beperkt aantal percelen.

Onder de nieuwe verordening worden alle percelen aangeslagen waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen het wel of niet hebben van een drinkwateraansluiting. De percelen waarbij sprake is van een drinkwateraansluiting worden onder het nieuwe model aangeslagen voor het hoge tarief. Bij percelen waarbij geen drinkwateraansluiting aanwezig is wordt het lage tarief opgelegd.

Op grond van de nieuwe modelverordening wordt voorzien in de wens om een ieder die profijt heeft (naar verhouding) mee te laten betalen aan de gemeentelijke watertaken.

Voorgesteld wordt om een verordening naar het nieuwe model vast te stellen per belastingjaar 2024 om de financiële consequenties tijdig te kunnen verwerken in de begroting.

Kanttekeningen

Niet van toepassing.

Inwonersparticipatie en communicatie

Participatie is niet van toepassing. Wel is het van belang om via lokale nieuwskanalen bekend te maken dat vanwege de verruiming van de gemeentelijke watertaken een ieder profijt heeft en er op grond hiervan een uitbreiding komt van belastingplichtigen in het kader van afvalwaterzorgplicht, hemelwaterzorgplicht en grondwaterzorgplicht.

Financiën

Essentie van het kostenverhaal bij de rioolheffing is dat de gemeente drie zorgplichten heeft en de kosten daarvan mag verhalen. Hierbij geldt een maximale kostendekking van 100 procent. De zorgplichten zijn een afvalwaterzorgplicht, een hemelwaterzorgplicht en een grondwaterzorgplicht. De opbrengsten van de rioolheffing moeten aan deze zorgplichten worden uitgegeven. Op controleerbare wijze dient vastgelegd te worden welke uitgave in welke mate door de gekozen heffingen gedekt worden. Dit met name om toetsing van een bepaalde heffing aan de algemene rechtsbeginselen mogelijk te maken.

Juridisch kader

Op grond van de Gemeentewet is de bevoegdheid tot het vaststellen van belastingverordeningen voorbehouden aan de gemeenteraad.

Rioolheffing is een bestemmingsbelasting die wordt geheven op basis van artikel 228a, eerste lid van de Gemeentewet. In dit artikel wordt deze belasting aangeduid als rioolheffing. De

officiële naam voor de nieuw vast te stellen verordening blijft derhalve rioolheffing. Voor een beter begrip kan voor deze verordening de citeertitel riool- en waterzorg gehanteerd worden.

Risico's

Gelet op de relatief korte duur tot vaststelling van de verordening voor het belastingjaar 2023 is het raadzaam om per belastingjaar 2024 te kiezen voor een verordening naar het nieuwe model van de VNG. Verder uitstel is niet verstandig, daar de informatie en ondersteuning vanuit de VNG wordt gegeven op basis van de VNG-modelverordening.

Duurzaamheid

De VNG onderscheidt vier mogelijke duurzaamheidsdoelen van rioolheffingen. Waterbesparing, schoon water, beperken van wateroverlast door de hoeveelheid verhard oppervlak terug te dringen en het terugdringen van droogte door in langdurige periodes zonder regen meer water beschikbaar te houden. Deze duurzaamheidsdoelen kunnen opgenomen worden in de gemeentelijke watertaken en toegerekend worden via tariefstelling.

Voor wat betreft de gegeven varianten is de tariefstelling naar gebruik, variant 3, de variant die het meest rekening houdt met de duurzaamheidsdoelstelling. Echter door lastige uitvoerbaarheid wordt van deze variant afgezien.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A. R. de Graaf, gemeentesecretaris	drs. N. Stemerdink, burgemeester

Besluit

Zaaknummer: Z/22/067684/323288

De raad van de gemeente Voorschoten;

Gelet op de nieuwe VNG-modelverordening,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van dinsdag 8 november 2022,

besluit:
De raad besluit conform het nieuwe VNG model voor de rioolheffing 2024 de gebruikers van alle percelen mee te nemen in de rioolheffing voor een vast bedrag, waarbij enkel onderscheid wordt gemaakt in het tarief tussen wel of geen drinkwateraansluiting.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op donderdag 8 december 2022

de griffier,	de voorzitter,
drs. B.J. Urban	drs. N. Stemerdink

Motie

216

Motie naar aanleiding van raadsvoorstel Z/21/58228/266756 Programmabegroting 2022 - 2025 op de raadsagenda van 11 november 2021
Onderwerp: nieuwe vorm rioolbelasting
De raad van de gemeente Voorschoten in vergadering bijeen d.d. 11 november Constaterende: a. Dat de rioolheffing financiering levert voor het Integraal Water Ketenplan (IWKp); b. Dat de gemeentelijk watertaken meer bevatten dan alleen onderhoud van het ondergrondse buizenstelsel; c. Dat de naam rioolheffing niet meer voldoende de lading dekt van de gemeentelijke watertaken waarvoor deze mag worden ingezet; d. De VNG modelverordeningen heeft opgesteld voor een riool- en waterzorgheffing om aan deze ontwikkelingen recht te doen;
Verzoekt het college: 1. Aan de hand van de modelverordening van de VNG een voorstel te doen aan de raad voor een riool- en waterzorgheffing ter vervanging van de rioolheffing; 2. Meerdere mogelijkheden voor grondslagen te presenteren aan de raad, waarvan WOZ-waarde en waterverbruik in ieder geval deel uit maken; 3. Dit voorstel uiterlijk bij de kadernota 2022 aan de raad voor te leggen; en gaat over tot de orde van de dag.
Ondertekening en naam: Erik Maassen (SP), Albert Deuzeman (GroenLinks), Rene Zoetemelk (CDA), Hans van der Elst (ONS) en Ad de Graaf (PvdA)
Aantekening griffier: Motie 216 is aangenomen met de stemmen van de fracties van GroenLinks, D66, CDA, ONS Voorschoten. SP en PvdA voor (12) en VVD en Voorschoten Lokaal Sterk tegen (5).